

Газета Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

3 ДНЕМ НАРОДЖЕННЯ, ALMA MATER!

215-та річниця від дня заснування

МИСТЕЦТВО НАВЧАТИ ІНШИХ

3 грудня, в день народження видатного філософа Г.С. Сковороди, відбудуться заходи, присвячені 215-й річниці заснування нашого університету. Напередодні свята ректор акад. І.Ф. Прокопенко поспілкувався з нашим кореспондентом.

Кор: Іване Федоровичу, з якими надбаннями підійшов наш ун-т до ювілею?

І.П.: У першій редакції нашого університетського Статуту 1804 р. було вказано основне призначення нашого навчального закладу — просте, лагідне й відповідальне: кожен випускник повинен володіти мистецтвом навчати інших. Не зраджуючи цьому напрямку, ми вже 215 років зростаємо, удосконалюємось, готуємо вчителів-професіоналів. Тільки за останні 5 років дипломи бакалаврів і магістрів отримало понад 20 тис. випускників, а за роки незалежності, тобто з 1991 р., таких випускників — 130 тис. Ці показники підтверджують, що високопрофесійний колектив ун-ту дбає про забезпечення школи фахівцями всіх напрямків шкільної програми, бо потреба в освітніх послугах та якісній освіті є вічною. Без якісної освіти неможливо ні достойно будувати державу, ні забезпечити її демократичне спрямування розвитку, ні встановити добросусідські міжнародні стосунки. За якістю науково-педагогічних кадрів ун-т посідає верхні щаблі серед усіх ун-тів. Насправді, в ун-ті працюють понад 500 викладачів, які мають учені ступені, а це 85 % від загальної кількості працівників, у т. ч. 115 докторів наук з усіх наукових спеціальностей нашого профілю, що ми вважаємо головним надбанням і приділяємо постійну увагу зростанню цього показника. В ун-ті одна з численних і потужних аспірантур і докторантур,

Голова Харківської ОДА — Олексій Володимирович Кучер з керівниками, викладачами та студентами університету

де навчаються понад 400 науковців, уведена сучасна система підвищення кваліфікації та стажування в провідних вітчизняних і закордонних ун-тах. Відтепер термін стажування складає 6 місяців, і тільки в минулому році підвищили кваліфікацію понад 50 викладачів ун-ту. Докорінно поліпшується науковий супровід, науково-дослідна й науково-методична робота на кафедрах за перспективними проектами. Значна частина наших викладачів (а тепер і студентів) залучена до експертної роботи у вузах України. Самостійним і важливим напрямком подальшого підвищення якості освіти є насичення матеріальної бази навчального процесу сучасними ІТ-технологіями, технічними

засобами, що дає змогу повноцінно впроваджувати індивідуально-дистанційну й дуальну освіту, інші сучасні форми організації навчального процесу. Ун-т став привабливим як для вітчизняних, так і для зарубіжних абітурієнтів. Зважаючи на університетську концепцію змісту і якості сучасної педагогічної освіти — формування патріота, громадянина, професіонала, — створена розгалужена система виховної роботи.

Спілка студентів і молоді нашого ун-ту є однією з найактивніших і професійних молодіжних організацій в Україні. Діє науково-освітній центр українського козацтва, працюють школи молодих науковців і студентських наукових товариств, школа ліде-

рів студентського життя, волонтерські загони з надання шефської допомоги. Мені приємно, що студенти добровільно стають донорами, рятуючи життя пораненими бійцями, а також дітям, що страждають на онкологічні захворювання. Найбільше багатство ун-ту — це його професійний, об'єднаний метою якомога краще служити Україні та її народові колектив професорів, викладачів, докторантів, аспірантів, студентів, співробітників. Я точно знаю, що цей колектив здатний вирішувати всі найскладніші завдання з розвитку освіти й становлення незалежної України.

Одним із напрямків, який об'єднує зусилля всього колективу, є підготовка до 300-річчя з дня народження Г.С. Сковороди. Ми пишаємось, що першими, ще в 1922 р., удостоєні імені видатного філософа, просвітителя, педагога, якому народ України дав ім'я «першого розуму». У 2022 р., за рішенням ООН, його ювілей будуть відзначати в усьому світі, і ми готуємось своїми достойними справами шанувати цю дату, бо, як учив Г. Сковорода, і людину, і колективи слід оцінювати не роками, а вчинками.

Вітаючи колектив ун-ту з 215-ю річницею, бажаю й надалі прославляти алма матер новими прекрасними вчинками на благо освіти й держави. Зичу всім щастя, миру, здоров'я й успіхів. Нехай нас береже Господь!

Підготувала Ірина Бикова

ПРОГРАМА ДНЯ УНІВЕРСИТЕТУ SKOVORODA FAMILY DAY

#SkovorodaFamilyDay — традиційне свято великої сковородинівської родини, яка цього року відзначає 215-ту річницю від дня заснування університету.

9:00 — відкриття пам'ятного знаку загиблим воїнам-козакам (вул. Валентинівська, 2).

10:00–17:00 — молодіжний Дебатний турнір на «Кубок ректора» (вул. Алчевських, 29).

11:20–12:40 — освітній марафон відкритих лекцій і тренінгів від найпотужніших лекторів-випускників, які одночасно будуть виступати на різних локаціях університету в рамках #SkovorodaFamilyDay (лекційні аудиторії за адресами: вул. Алчевських, 29, вул. Валентинівська, 2, пров. Фанінський, 3-В, вул. Чернишевська, 60).

12:30–13:00 — презентація ребрендингу університету (1 поверх, вул. Валентинівська, 2).

13:00–13:30 — відкриття виставки плакатів «Григорій Сковорода очима студентів» (2 поверх, вул. Валентинівська, 2).

13:30–15:00 — урочиста Академія з нагоди 215-річниці від дня заснування університету (актова зала, вул. Валентинівська, 2, вхід за запрошеннями).

Протягом дня працюють виставки:

- «Харків у графіці» (1 поверх, вул. Валентинівська, 2).
- «Григорій Сковорода в символах матеріальної і духовної культури» (музей історії університету, вул. Валентинівська, 2).

Проводяться екскурсії для школярів профільних шкіл:

- Вітражами університету (вул. Валентинівська, 2),
- Музей іграшки (вул. Валентинівська, 2);
- Музей анатомії (пров. Фанінський, 3-В);
- Ботанічний сад (вул. Валентинівська, 2);
- Навчально-наукова археологічна лабораторія (вул. Алчевських, 29, к. 126);
- Освітньо-науковий центр Українського козацтва імені Г.С. Сковороди (вул. Алчевських, 29, к. 101);
- Меморіальна аудиторія воїнів АТО (вул. Валентинівська, 2, к. 228);
- Культурні центри університету (вул. Валентинівська, 2).

СКОВОРОДИНІВЦІ ПРО Г.С. СКОВОРОДУ

Життя і творчість Григорія Савича Сковороди привертає увагу багатьох учених: філософів, літературознавців, істориків, педагогів. Серед кола шанувальників нашого співвітчизника є професори нашого університету.

М.Д. Култаєва, проф., зав. каф. філософії: «Мій Сковорода — це передусім випромінювач енергії добра, сонячна людина. Коли на душі роздоріжжя або пустка, я шукаю розради в «байках харківських». Читання вголос цих творів, прослуховування під музику його філософії корисне і дорослим, і дітям. Для мене це щось на зразок медитації. Світло його розуму й серця допомагає побачити усе те, що було приховано в темряві, його слова й думки здатні обіграти душу, підбадьорити, відкрити не тільки її вади, але й підказати шляхи їх подолання. Сковорода добрий, але суворий і методичний вихователю. У нього немає ані крихти поблажливості. Раджу всім піти в науку до нього. Зробити це ніколи не пізно, особливо майбутнім педагогам.

Сковорода не належить до тих філософів, думки яких наповнені «духом часу». Він — до всякого століття, бо ніколи не втрачає з поля зору перспективу вічності, Бога та істини. Разом з тим Сковорода є надзвичайно сучасним мислителем. За його творами можна навчатись демократії й прищеплювати молоді культуру свободи. Відкидаючи примітивний ідеал розподільчої справедливості та рівності як одноманітності, він обґрунтовує, як можлива й кінце потрібна для гідного існування людини в суспільстві «нерівна рівність», а також визнає домагання на визнання різних форм життєтворчості, якщо в основі їх лежить мир, любов і доброчесність.

Мій Сковорода вчить мене пристойно жити, любити людей і свою Батьківщину, не спокучатись на чужий добробут і легке життя за кордоном. У моєму житті був важкий вибір: зали-

шитись у Харкові чи прийняти досить вигідну пропозицію одного з європейських університетів. Я відкрила тоді навамання том Сковороди. Це був «Вдячний Еродій» — найкраще читання для невдячної душі й розуму, засліпленому спокусами та заздрістю. Я залишилась на харківській землі, де намагаюсь жити «під знаком Сковороди». Мені поталанило працювати під цим знаком урідному місті».

Н.В. Радіонова, директор Центру Г.С. Сковороди, проф. каф. філософії: «Сковороду називають українським Сократом. Це слушне порівняння: між обома філософами є багато спільного, передусім гасло «Пізнай себе!» Сковорода і сам полюблив задавати Сократу й посылатися на нього. Адже Сократ учить молоді самостійно мислити, а Сковорода, окрім цього, ще й допомагає прислуховуватись до серця й любити, серцем відкривати двері до істини. Через потужний дух і здатність надихати інших таких філософів називають пневматичними. Сковородинівський діалог, як і сам мислитель, є унікальним, він ставить за мету навчити християнській доброчесності, показати, як легко бути блаженим, якщо душа не постійно працюватиме над собою, — для себе й для інших. Але як

важко робити ці прості речі й жити за покликом серця, занурюючись у символічний світ Біблії. Сковорода — це душа і серце Слобожанщини».

А цю відповідь 10 років тому на прохання аспірантки Олени Рибки продовжити речення «Григорій Сковорода завжди актуальний тому, що...» дав літературознавець, письменник, **д. філол. н., проф. каф. укр. і світової літератури нашого ун-ту, один із найвидатніших дослідників творчості Сковороди — Леонід Володимирович Ушкалов:**

... «Тому що» для кожного різне. По-перше, він цікавий не тільки українцям, а це вже свідчення того, що не все так просто. По-друге, у самій українській традиції цей чоловік витримав, не без втрат, звісно, усі переорієнтації цінностей, які відбувалися.

Усі загальноуніверситетські події та свята починаються біля пам'ятника Г.С. Сковороди

Привітання

ДОРОГІ ДРУЗІ, ШАНОВНІ КОЛЕГИ!

Маю честь і радість привітати вас із ювілеєм нашого університету. Університету, що виховав не одне покоління педагогів, а головне — університету, що нас усіх об'єднує, робить нас великою родиною. Приємно, що Григорій Савич і далі лишається мудрим патроном для сотень молодих людей, які шукають себе в цьому світі. Хочеться побажати нам усім триматись його настанов та життєвих підказок, а рідному університету — не втрачати життєвого запалу та педагогічного такту. Навчаймо і навчаймось!

Сергій Жадан, випускник укр. мовно-літ. ф-ту 1996 р.

ШАНОВНІ ПРОФЕСОРИ, ВИКЛАДАЧІ, СТУДЕНТИ

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С.Сковороди — один із найстаріших вишів України, пройшов великий і славетний шлях, переживши війну, евакуацію, безліч реформ освіти, реорганізації, але не зрадив своєму головному призначенню — підготовки учительських кадрів як для Харківщини, так і для всієї України. Пишаюсь, що був вашим студентом і здобув ґрунтовні знання з філологічних дисциплін, знайшов друзів, мудрих наставників. Зичу вашому дружному колективу великого натхнення, наснаги, здоров'я, старанних і талановитих студентів.

Олександр Голуб, випускник укр. відділ. філологічного ф-ту 1976 р., голова правління Харківської обласної організації Національної спілки журналістів України, засл. журналіст України

КОШОВИЙ ОТАМАН ПЕТРО КАЛНИШЕВСЬКИЙ

Студенти історичного ф-ту, козаки Окремого науково-освітнього центру Українського козацтва імені Г.С. Сковороди досліджують біографістику видатних гетьманів України.

Серед знаних постатей козацтва найбільш вражає життєвий шлях останнього Кошового отамана війська Запорізького Петра Калнишевського. Ця людина змогла прожити 113 років у трьох століттях з 1690–1803 рр. (народився в XVII ст., а помер на початку XIX ст.).

Петро Калнишевський народився в селі Пустовоїтівка Лубенського полку, походив з української шляхти. Він був військовим осавулою, потім суддею Війська Запорозького низового, а в 1762 році січове товариство обрало його своїм Кошовим отаманом.

Талановитий адміністратор і дипломат, Петро Калнишевський обіймав цю посаду аж до 1775 року, і за цей час багато зробив для економічного та культурного піднесення Запорозжя, для захисту його державної автономії, колонізації запорізьких степів, поширення хліборобства й торгівлі. Він відстоював права Запоріжжя, захищав православну віру.

3 серпня 1775 року Катерина II видала маніфест, у якому проголошувалося: «...Нетерпиме Сечи Запорозької в политическом ея уродстве». Усі пункти маніфесту фак-

тично зводилися до звинувачення запорожців у захопленні та присвоєнні чужої власності та в намаганні створити незалежне управління.

85-річного Кошового отамана заарештували й відправили до Соловецького монастиря, куди він прибув наприкінці липня 1776 року. Монастирському керівництву було наказано утримувати його «без відпусток, заборонити не лише листування, але й спілкування з іншими персонами, та тримати під вартою солдатів».

Протягом 25 років П. Калнишевський відбував ув'язнення в одиночній камері, причому його контакти із навколишнім світом практично припинилися. Камера кошового отамана була жалким місцем: кам'яний лантух завдовжки три метри й заввишки у зріст людини, без опалення, замість вікна — щілина, забрана подвійними ґратами, подвійні двері. Стіни камери завжди були вогкими й вкритими пліснявою, а повітря — задушливим. З камери Калнишевського виводили лише тричі на рік: на великі православні свята. Тоді під посиленням конвоем охоронці відводили кошового до церкви, не дозволяючи йому перемовитися з кимось хоч єдиним словом. Лише за 12 років П. Калнишевського перевели до однієї з келій, де було хоч трохи світліше й не так волого.

Нарешті за указом нового імператора Олександра I у 1801 р. 111-річний отаман був помилуваний і отримав право на вільний вибір місця проживання. За своїми літами і станом здоров'я П. Калнишевський залишився ченцем у монастирі, де й помер у 1803 р.

23 грудня 2014 р. останнього отамана Запорізької Січі канонізовано. Життєвий шлях видатного Кошового отамана П. Калнишевського свідчить про незламність козацького духу, силу та витримку людини, яка все своє життя присвятила захисту України та православ'я.

С.В. Мірошніченко, декан історфаку, І.В. Чернікова, координатор з виховної роботи

ВІД СТУДЕНТА ДО ПРОФЕСОРА

В університеті працює майже 115 професорів, докторів наук, до речі, багато з них почали свій професійний шлях в рідній alma mater ще зі студентської лави.

Старійшиною серед них є професор, доктор наук каф. математики В. Моторіна, яка закінчила пед. ін-т імені Г.С. Сковороди в 1955 р. і до цього часу працює на фізмати.

Прийшли в наш ун-т ще студентами **проректори:** Ю. Бойчук, Н. Жукова, Н. Якушко; **декани:** ф-т початкової освіти — Т. Довженко, фізмату — Н. Пономарьова; **керівники університетських підрозділів:** І. Разуменко, Л. Калашник, Т. Тищенко; **завідувачі кафедр:** української мови — О. Олексенко, зоології — Л. Харченко, початк. та проф. освіти — В. Гриньова; теорії та методики фіз. виховання — О. Худоліт, ЗП та педагогіки вищої школи — С. Золотухіна, іст. педагогіки і порівн. педагогіки — Л. Штефан, соціальної педагогіки — М. Васильєва, філософсько-психологічної антропології — І. Дорожко, теорії і практики англійської мови — І. Костікова, практики англ. усного та писемного мовлення — О. Коваленко, образотв. мистецтва — Т. Паньок, інформ. техно-

логії — С. Доценко, теор. і метод. мистец. освіти — Н. Тарарак, цивільно-правов. дисципл. і трудового права імені О. Процевського — О. Москаленко, математики — О. Жерновникова, спеціальної педагогіки — Л. Перетяга, історії України — О. Ніколаєнко, теорії і методики викл. філолог. дисц. у початк., дошк. і спец. освіті — Л. Ткаченко, теорії і методики мистец. освіти та диригентсько-хоров. підгот. вчителя — В. Фомін, інформатики — Н. Олєфіренко, в.о. зав. каф. англ. мови — Т. Шебелікіна, хореографії — Н. Бугаєць.

Професорами на різних кафедрах ун-ту працюють випускники нашого ун-ту: О. Силаєв, О. Попова, С. Єрмаков, О. Іващенко, О. Казачинер, С. Микитюк, В. Ворожбит, І. Трубавіна, Т. Комісова, В. Костіна, А. Чаплигіна, М. Триняк, Т. Рогова, Л. Рибалко, Я. Левченко, Р. Шабанов, О. Друганова, А. Крапівник, Н. Кабусь, І. Романова, О. Башкір, М. Пісоцька, С. Лупаренко, Г. Васильєва, Я. Сазонова та багато інших.

Іменні стипендії

Для призначення стипендій на I семестр 2019/2020 н. р. та на 2019/2020 навч. рік подано до Міністерства науки і освіти України такі кандидатури:

Академічні стипендії Президента України на I семестр 2019/2020 н. р.: Захарова Анастасія Андріївна IV курс, ф-т початк. навч.; Чепеленко Юлія Іванівна, IV курс, ф-т психології і соціології; Герасименко Тетяна Олександрівна, III курс, ф-т мистецтв; Семененко Анастасія Олександрівна, VI курс, іст. ф-т.

Іменні стипендії Верховної Ради України на 2019/2020 навч. рік: Гельман Вікторія В'ячеславівна, IV курс, фізико-мат. ф-т; Майорова Ольга Романівна, III курс, природ. ф-т.

Стипендія Кабінету Міністрів України обдарованим студентам з числа інвалідів на 2019/2020 навчальний рік — Ремез Ольга Олівія, III курс, укр. мовно-літ. ф-т.

Перелік кандидатів надісланий до Департаменту науки і освіти Харківської обласної державної адміністрації, яким призначено стипендії.

Обласна стипендія та персональна стипендія імені О.С. Масельського на 2019/2020 навч. рік — Корнійчук Анастасія Олексіївна, IV курс, іст. ф-т.

І.В. Манченко, навчальний відділ

ОЧІЛЬНИКИ ХАРКІВСЬКОГО ПЕДАГОГІЧНОГО: ІСТОРІЯ І СУЧАСНІСТЬ

За 215 років існування, як стверджують архівні дані, у нашому закладі було 18 керівників.

Керівниками педагогічного інституту завжди були, по-перше, компетентні особистості, професіонали, які мали належну освіту. Так, з 1812 по 1814 рр. першим Директором педагогічного ін-ту був іноземець Христофор Роммель, який за дорученням ученої ради Харківського ун-ту читав педагогіку, дидактику та методологію; уклав «План і правила навчання та викладання в Харківському педагогічному ін-ті» (1811 р.), підготував перші керівництва для студентів із «Дидактики» та «Методики» (1812 р.). **Христофор Роммель** здобував освіту, закінчивши Фрідеріканський ліцей в Касалі, Магдебурзький і Геттінгенський ун-ти. Широка ерудиція, знання 12 стародавніх і сучасних європейських, східних мов, наявність фундаментальних праць привертали увагу як педагогічної спільноти, так і представників офіційних кіл різних країн.

По-друге, очільники, як правило, мали не тільки організаторські здібності, вміння, а й характеризувалися як «щира, правдива, талановита особистість і лектор, наполегливий дослідник, вимогливий, відданий науці, закоханий у викладацьку справу» — **О.В. Куніцин** (1842–1858), **А.П. Пшеборський** (1921–1922); «наполеглива, харизматична особистість з природженими організаторськими і комунікативними здібностями» — **Й.Г. Подольський** (1931–1935); «енергійна, досвідчена, принципова, віддана улюбленій справі і рідному закладу людина» — згадували трохи світліше й не так волого.

По-третє, кожен з ректорів обирав для себе пріоритетну стратегію діяльності залежно від політичної, економічної ситуації в країні, власних професійних інтересів, а головне — залежно від потреб навчального закладу на певному етапі його розвитку. Ректори пед. ін-ту, виконуючи свої обов'язки, прагнули створити належну матеріально-технічну базу, удосконалювали навчально-виховний процес (відкривали нові спеціальності, ф-ти, відділення, розробляли нові навчальні програми, готували підручники, посібники, методичні рекомендації), турбувалися й про мікроклімат у колективі, сприяли профзростанню викладачів, самореалізації майбутніх учителів тощо.

Керівники пед. ін-ту (ун-ту) займалися й науковою діяльністю, були авторами

Христофор Роммель

серйозних наукових, методичних праць юриспруденції, економіки, філології, історії педагогіки тощо. Так, О.В. Куніцин постійно виступав з науковими доповідями на загальних зборах, що проходили в Імператорському ун-ті, він завжди відстоював інтереси науки і мав власну думку, яку поважали колеги. Одним із головних завдань на посаді директора ХДПІ А.О. Івановський також вбачав розвиток наукової роботи викладачів і студентів ін-ту, проведення наукових конференцій, заслуховування на вчєних радах наукових доповідей. За часів його роботи на цій посаді поновлюється видання «Наукових записок», відкривається студентське наукове товариство, організовуються студентські наукові гуртки, розширює свою роботу й аспірантура. Ця тенденція не тільки збереглася, а й посилюється в період роботи таких ректорів, як **М.Ф. Гетманець** (1966–1970), **М.Ф. Бойко** (1970–1980), в.о. ректора **І.О. Наумова** (1980), І.Ф. Прокопенко.

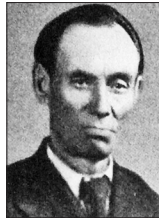
Організаційну діяльність директори (ректори) поєднували з викладацькою і були здебільшого «яскравими, талановитими лекторами, віртуозно володіли словом, аудиторією, матеріалом (**Т.П. Степанов** (1839–1842), **В.О. Повх**

Л. Смирнова

Є. Шачнева

А. Івановський

І. Наумов

М. Гетьманець

І. Деметєєв

Г. Ломов

В. Повх

Актуальне інтерв'ю

ЗАВЖДИ ВІДЧУВАЮ ПІДТРИМКУ УНІВЕРСИТЕТУ

Горбачук Олександр Володимирович (11.10.1972 р. н.) — заслужений майстер спорту України з фехтування. Випускник ф-ту психології та соціології 2002 р. Учасник Олімпійських ігор 2000 р. Володар Кубка Європи (Німеччина, 1995), чемпіон Всесвітньої Універсіади (Італія, 1997) в особистому й командному заліках. Чемпіон Європи (Німеччина, 2001), срібний (1999) та бронзовий (2002 — дівчі) призер у командних заліках. Володар Кубка європейських чемпіонів 2005 (Німеччина). Головний тренер збірної команди Японії з фехтування на шпагах. Серед його вихованців чемпіони та призери світових змагань та чемпіони Азійських ігор.

Ми зустрілися з Олександром на XXII міжнародному турнірі з фехтування на шпагах, присвяченому пам'яті його наставника, — заслуженого тренера України Леоніда Авербаха.

І.К.: Олександр, Ви працюєте в Японії багато років. Чи часто буваєте в рідному місті?

О.Г.: Так, уже понад десяток років я треную японців. І під моїм керівництвом вони набули фехтувальної майстерності майже з нуля. У Харкові залишилися мої батьки, рідні, друзі. Син також навчається в ХНПУ на факультеті фізичного виховання і спорту та тренується у ЗТУ І.І. Одокієнко. До речі, моя дружина також закінчила цей факультет і близько 10 років працювала на кафедрі фехтування. Завжди намагаюся якомога частіше потрапити до Харкова. Організовував збори з підготовки японців та українців у Харкові та Києві, запрошував українських шпажистів на збори до Токіо. Так що зв'язків з рідним містом не полишаю.

І.К.: Ви вже втретє переможець цього турніру серед ветеранів. Чи важко дається перемога?

О.Г.: Так, ми фехтуємо з гандикапом, тобто існує система, яка враховує вік

спортсменів. Звісно, нелегко знову виходити на доріжку і змагатися, проте це викликає неабияке задоволення. І саме таким чином я власним прикладом показую своїм вихованцям, як треба перемогти (посміхається).

І.К.: Ви навчалися не на факультеті фізичного виховання?

О.Г.: Так, тут я здобував свою другу вищу освіту. Спочатку закінчив інститут фізичної культури і зрозумів, що як спортсмену та майбутньому тренеру мені знадобляться знання у сфері людських відносин — і саме тому обрав факультет психології та соціології. І на мій вибір вишу вплинув Іван Федорович Прокопенко — яскрава особистість, дуже порядна й монументальна людина.

І.К.: Які яскраві моменти Ви запам'ятали зі студентських років?

О.Г.: Пам'ятаю, який прийом мені та тренеру організував Іван Федорович, коли я повернувся із золотом Всесвітньої Універсіади 1997 р. Було дуже тепло і відчувалася щира радість і повага. Такі моменти дають спортсмену підтримку та відчуття своєї необхідності. Також з приємністю згадую нашого декана Оксану Георгіївну

(1959–1962), І.Ф. Прокопенко). Лекції ж О.В. Куніцина відзначалися системним, послідовним викладом, наведенням точних даних. Учні згадують його як «людину вимогливу, працюовиту, дуже любив викладання». Попри указ 1844 р., який забороняв ректорам займатися викладацькою діяльністю, він не припиняв спілкуватися зі студентами.

Починаючи з 20-х років ХХ ст., ректорами здебільшого ставали люди, які мали виключно педагогічну освіту. Так, **С.Д. Стрельбицький** (1922–1924) закінчив учительську семінарію в м. Вовчанськ Харківської губернії; **Г.І. Ломов** (1962–1966) закінчив ХДУ. Вищу педагогічну освіту також мали Й.Г. Подольський, який закінчив Харківський ін-т народної освіти в 1928 році. Вищі жіночі Бестужівські курси в Петрограді закінчила ректор **А.Д. Смирнова** (1934–1937) та інші.

Ректори **І.П. Деметєєв** (1951–1959), М.Ф. Гетьманець були учасниками бойових дій 1941–1945рр. Біографічні дані очільників пед. ін-ту свідчать про трагічність долі деяких з них. Так, репресовано С.Д. Стрельбицького, **М.С. Гавриліва** (1924–1930), **Я.С. Блудова** (1930), П.Г. Подольського, але згодом їх було виправдано й обвинувачення знято.

Особливі сторінки функціонування педінституту пов'язані з діяльністю ректорів-жінок: Л.Д. Смирнової, **Є.В. Шачневої** (1937–1945), які, незважаючи на об'єктивні труднощі, усі сили, вміння, натхнення, почуття спрямували на розвиток навчального закладу. Майже всі ректори пед. ін-ту за плідну професійну діяльність нагороджені державними відзнаками.

Інтенсивний розквіт ХДПІ ім. Г.С. Сковороди почався з приходом **Івана Федоровича Прокопенка** (1980 р.) — людини обдарованої, педагогічно спрямованої, всебічно розвинутої, з блискучим даром організатора, керівника, лектора. За роки праці І.Ф. Прокопенка на посаді ректора ХДПІ стає університетом, а згодом національним закладом освіти з розгалуженою мережею спеціальностей, ф-тів, структурних підрозділів, кафедр, спеціалізованих рад; а головне — з потужною матеріально-технічною базою і з високим потенціалом професорсько-викладацького складу університету.

Л.Д. Зеленська, д.п.н., проф., каф. ЗП і ПШ

НАС ВІТАЮТЬ 3-ЗА КОРДОНУ

中华人民共和国驻乌克兰大使馆
ПОСОЛЬСТВО КНР В УКРАЇНІ

Ректору Харьковского Национального Педагогического Университета имени Г.С. Сковороды
Уважаемый Иван Федорович! Посольство Китайской Народной Республики в Украине свидетельствует Вам лично и Харьковскому Национальному Педагогическому Университету свое уважение. От лица Посольства КНР позвольте поздравить Вас и ХНПУ имени Г.С. Сковороды с 215-летним юбилеем.

215 лет — это славный и сложный путь. За все эти годы существования ваш ун-т сделал колоссальный вклад в развитие образования Украины. Из стен ХНПУ вышло много выдающихся педагогов и ученых, которые сыграли важную роль в истории Украины. В последние годы под Вашим руководством университет достиг высокого уровня развития, признания на международной арене и занял лидирующие позиции как учебное заведение с высоким уровнем и качеством преподавания. Посольство КНР в Украине очень ценит сотрудничество с ХНПУ имени Г.С.Сковороды. Позвольте еще раз выразить благодарность Вам и в Вашем лице всем сотрудникам Университета за то, что вы подготовили такого китайских студентов. Искренне желаем университету процветания.

Отдел по делам образования

Посольства КНР в Украине

Первый секретарь Ван Дацзюнь

Ректору ХНПУ імені Г.С. Сковороди академіку Прокопенку І.Ф.
Шановний Іване Федоровичу! Від імені Посольства Держави Ізраїль в Україні, Ізраїльського культурного центру «НаТів» у Харкові вітаємо Вас, викладачів, співробітників та студентів вишу з 215-річчям створення Харківського національного педагогічного університету!

Прийміть наші щирі вітання, а також вдячність за багаторічну співпрацю університету з Ізраїльським культурним центром «НаТів» на ниві освіти та виховання молоді в дусі толерантності, поваги до культурних цінностей та праці освітянами.

Бажаємо Вам і всьому колективу ХНПУ подальшого розвитку, нових досягнень та плідної праці на благо університету та Української Держави!

3 повагою

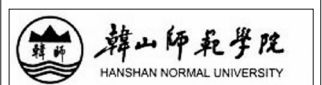
*Голова представництва «НаТів» в Україні
Другий секретар Посольства Держави Ізраїль в Україні Марк Гольдман*

От имени Института русского языка Хэйлунцзянского университета и от себя лично поздравляю Вас, профессорско-преподавательский состав, студентов и выпускников ХНПУ имени Г.С. Сковороды с 215-летием со дня основания!

Пусть юбилейный год станет для университета большим стартовым импульсом и выведет ХНПУ на новую орбиту развития.

С уважением, Директор ИРЯХУ Сунь Чао

Congratulation Letter
Dear Rector Ivan Prokopenko,
On this festive eve of the 215 year anniversary of Kharkiv National Pedagogical University named after H. S. Skovoroda, I would like to express my sincere congratulation and best wishes on behalf of Hanshan Normal University.

With its long and glorious history, Kharkiv National Pedagogical University named after H.S. Skovoroda has been the cradle for competitive professionals, well-qualified teachers and distinguished scholars. All these talents have made great contribution to the establishment and development of Ukrainian science and education. Here in China, Hanshan Normal University shares similar ambition with KNPV in terms of cultivating talents. I truly believe that our cooperation will bear greater fruits.

Again, please allow me to give my heartfelt congratulation for the 215 anniversary of your university and also my sincere wish for its greater future.

*Your Sincerely Prof. Chen Shusi
President of Hanshan Normal University*

Волкову та наукового керівника Ірину Дмитрівну Денисенко. Вони дуже чуйні й професійні.

І.К.: Ваші побажання університету до ювілею.

О.Г.: Поважаю наш навчальний заклад, пам'ятаю девіз і бажаю ще багато років університету бути гордістю для його вихованців. Викладачам зичу оптимізму, міцного здоров'я й талановитих студентів, з якими хотілося б професійно зростати. Студентам — знайти своє місце в житті й бути щасливими.

І. Кривенцова, голова спортклубу

ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ У ПОДІЯХ ТА ПЕРСОНАЛІЯХ

14 листопада 2019 р. фізико-математичний ф-т відсвяткував 80-річний ювілей. Як засвідчують архівні документи, у нинішньому форматі та складі факультет було створено 1 вересня 1939 р. Першим деканом ф-ту був доц. Мстислав Сергійович Саврон. Спеціальну підготовку студентів вели дві кафедри: математики і фізики. Значні зусилля колективів ф-ту спрямував на формування власної матеріально-технічної бази: обладнання, перш за все, фізичних лабораторій, кабінетів. Трагічні події війни перервали творчу працю. Сотні викладачів, аспірантів і студентів залишили свою alma mater і пішли на фронт захищати Батьківщину.

рїї під час фашистської окупації Харкова і був розстріляний окупантами.

Після звільнення Харкова в жовтні 1943 року в складних умовах розрухи ф-т відновив свою роботу. Виконувати обов'язки декана фізмату було призначено Ю.М. Гайдука, зав. каф. математики — проф. П.О. Соловйова, фізики — проф. Р.Д. Пономарьова. На ф-т було зараховано 11 студентів. У січні 1944 р. разом із ін-том ф-т переїхав в колишнє приміщення Міністерства освіти України на вул. Артема, 29 (зараз вул. Алчевських). У повоєнний час колективи кафедр знову організовували навчальний процес, створювали навчальні та наукові лабораторії, кабінети.

О.О. Балбенко (1993–1995), проф. О.І. Гончарова (1995–2012).

У 50–60-х рр. минулого століття ф-т зростав та міцнів. У той період на ф-ті було закладено фізичну та математичну наукові школи, працювали визнані вчені. У 1989 р. ф-т переїхав у корпус на вул. Блюхера, що стало новою ерою в його житті. У 1986 р. на ф-ті було відкрито інноваційну на той час каф. інформатики, нові спеціальності.

У непростий період очільницею ф-ту стала д. пед. н., проф. Т.В. Рогова, яка мала унікальний досвід управлінської роботи. Доклав чимало зусиль для оновлення та впровадження нових управлінських технологій на посаді декана ф-ту

традицій наукової роботи на ф-ті. Багато років головою профорганізації ф-ту працювала ст. викл. каф. математики О.І. Молявка, яка завжди знаходила час, можливості та сили допомогти студентам та викладачам.

Управлінському складі ф-ту хотілося особливо відзначити й професорів — очільників кафедр. Цього року відзначає 40-річний ювілей роботи в ун-ті д. пед. н., проф. В.Г. Моторіна, яка майже 15 років віддала завідуванню кафедрою. 22 роки очолював каф. фізики к. фізмат. н., доц. Є.Б. Малєць, а з 2011 по 2019 рр. — д. техн. н., проф. С.І. Лапта, унікальний учений та висококваліфікований фахівець своєї справи.

Одним із засновників каф. інформатики є надзвичайна особистість — учений, викладач, громадський діяч — д. пед. н. С.А. Раков. Особливий талант науковця, педагога, керівника дозволили понад 20 років обіймати посаду зав. каф. інформатики проф. Л.І. Білоусовій, яка зберегла та примножила традиції кафедри і ф-ту.

Кафедра ЗП та педагогіки вищої школи — поєднання знань та творчості, науки і натхнення, інтелекту та емоцій, серце фізмату. 30% особового складу кафедри — випускники фізмату. Протягом 20 років кафедру очолювала д. пед. н., проф., член-кор. НАПН України В.І. Лозова, наукова школа якої — явище унікальне, зумовлене особистістю лідера.

За роки існування фізмат підготував більше ніж 7000 учителів. Наразі це сучасний ф-т, який бере на себе відповідальну справу з підготовки висококваліфікованих фахівців, має значний науковий потенціал, досвідчений професорсько-викладацький колектив, багаті освітянські та культурні традиції.

Н.О. Пономарьова,

д. пед. н., доцент, декан фізмату

Чимало з них загинули смертю хоробрих. Сім викладачів і вихованців ін-ту стали Героями Радянського Союзу. Серед них — учителі математики: Іван Бакунін (1900–1942), випускник 1933 р.; Микола Мужайло (1918–1981), випускник 1941 р. Жорстоко обійшлася доля і з першим деканом ф-ту — М.С. Савроном, який разом із колегами продовжував працювати в обсерваторії

Історія навчального закладу твориться тисячами його викладачів, співробітників, студентів, у неї вплетені долі кожного з них і, безумовно, деканів фізмату: доц. С.Г. Ромаданова (1946–1956), доц. І.О. Наумова (1956–1959), ст. викл. П.А. Яцука (1959–1960), доц. І.І. Солошенка (1960–1983), доц. В.М. Тубаєва (1983–1985), доц. В.Д. Стасенка (1985–1993), проф.

й д. пед. н., проф. О.Г. Колгатін. На посаді заст. декана з навчальної роботи протягом багатьох років працювала к. пед. н., доц. О.В. Рогова — математик, викладач, методист, мудрий та тактовний управлінець. Унікальний фахівець, не просто улюблениця, а кумир багатьох поколінь студентів — к. пед. н., доц. Н.І. Стяглик. Математик, науковець, блискучий викладач к. фізмат. н., доц. В.Д. Зоря — фундатор

КЕРІВНИКИ ПІДВИЩУЮТЬ КВАЛІФІКАЦІЮ

Випускники-магістри зі спеціальності «Менеджмент» завжди раді зустрічі з науково-педагогічними працівниками рідної alma mater, завдяки яким вони стали не лише успішними управлінцями, а й продовжують науково-дослідницьку роботу, захищаючи кандидатські та докторські дисертації. Серед них — викладачі вишів, директори й працівники департаментів освіти, керівники районних управлінь освіти, а саме: О.І. Деменко — к. юр. н., директор Департаменту освіти Харк. міської ради; О.В. Віцько — к. соц. н., заст. директора Департаменту освіти Харк. міської ради; С.Є. Вольянська — к. пед. н., начальник Управління державної служби якості освіти в Харківській обл.; О.А. Горовенко — доц. каф. англійської мови Харк. гуманітарно-педагогічної академії; В.І. Ростовська — к. пед. н., доц., начальник відділу позашкільної та професійно-технічної освіти Департаменту

Випускники-магістри зі спеціальності «Менеджмент» задоволені освітньою програмою курсів підвищення кваліфікації керівного складу в Інституті підвищення кваліфікації педагогічних працівників і менеджменту освіти на кафедрі інформатики ХНПУ імені Г.С. Сковороди.

освіти Харк. міської ради; В.М. Шепель — к. пед. н., начальник відділу загальної

середньої освіти Департаменту освіти Харк. міської ради; Р.В. Шаповал —

д. юр. н., проф. каф. адміністративного права та адміністративної діяльності НЮУ імені Я. Мудрого; Т.В. Куценко — к. пед. н., доц., начальник Управління освіти адміністрації Київського р-ну Харк. міської ради; О.В. Гресь — к. пед. н., доц., начальник Управління освіти адміністрації Московського р-ну Харк. міської ради й інші.

Із нагоди ювілею ХНПУ імені Г.С. Сковороди директори шкіл Московського району, випускники ІПКПММО Л.Д. Бадьорна, О.М. Булавінцева, І.О. Голубнича, О.М. Задорожна, С.М. Ковальова, Л.В. Кузнєцова, В.І. Касьяніна, В.В. Київська, Т.О. Токаренко, Н.Д. Фентісова й інші

щиро бажають і надалі нарощувати науковий потенціал, упевнено йти вперед, наполегливо втілювати свою благодію мету в підготовці висококваліфікованих фахівців педагогічної справи.

Р.І. Черновол-Ткаченко, директор ІПКПММО

ЕКСКУРСІЯ ДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ

14 листопада представники Спілки студентів та молоді університету здійснили візит до Верховної Ради України.

Подорож студентів К. Катриченко, М. Пантелейчук (укр. мовно-літ. ф-т), Д. Касалала (юрид. ф-т), О. Птиці (ф-т славістики), М. Шестак, А. Гармати (ф-т іноз. філол.) до Києва відбулася за сприяння народного депутата О.О. Куницького.

Ранок студентів розпочався з цікавої екскурсії містом, яку провела пані Тетяна, помічниця депутата. Активісти дізналися про історію й цікаві факти найважливіших пам'яток Києва. Далі студенти потрапили до стін Верховної Ради, де мали змогу стати свідками ухвалення державного бюджету України на 2020 рік. Сковородинці відвідали Освітній центр ВР, завдяки

інноваційним технологіям дізналися про структуру роботи парламенту, а згодом створили власний законопроект «Про Молодіжну Раду».

Спілкування з паном Олександром Куницьким відбулося в його комітеті. Від імені студентства, викладачів й адміністрації ун-ту спілчани подарували народному депутату книгу Л.В. Ушкалова «Сковорода від А до Я».

Студенти вдячні за можливість вдосконалюватися та розвиватися, подорожувати країною та вчитися новому. Із нетерпінням чекатимемо Олександра Олеговича в стіпах рідного педагогічного!

Карина Катриченко, голова ССМ ун-ту

II ЧЕМПІОНАТ З БОУЛІНГУ

14 листопада Профком університету провів II Чемпіонат з боулінгу серед викладачів та співробітників.

Неймовірно позитивно в гарній дружній атмосфері пройшли змагання. Уже другий рік поспіль команда фізико-математичного ф-ту здобуває I місце. II місце посіла команда «ДЕЛЬТА» економічно-

го відділення юридичного ф-ту, III місце — збірна команда факультетів мистецтв та економічного відділення юридичного ф-ту. Дякую всім командам за участь!

С. Білецька, голова профкому ун-ту

РОЗВИВАЄМО ТВОРЧІ ЗДІБНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ

Культурно-мистецький центр ун-ту розвиває творчі здібності студентської молоді, організує дозвілля, залучає студентів до активного суспільного та культурного життя, забезпечує умови для творчого розвитку особистості.

Результатом роботи керівників творчих колективів з талановитою студентською молоддю є перемоги наших студентів на всеукраїнських та міжнародних мистецьких фестивалях, а саме: участь та I премія в багатожанровому Міжнародному фестивалі мистецтв «Dancsongfest» НАП «Оксамит»;

участь НАНТ «Зоричів» та перемога на II Всеукраїнському конкурсі хореографічного мистецтва «Золотий вінець Терпсихори» у місті Рівне та участь і виступ у фіналі VI Всеукраїнського конкурсу народної хореографії імені П. Вірського; перемога та виступ у фіналі Донбаської Ліги сміху команди KBK «День

взяття Бастилі» (у м. Маріуполь); участь та одержання Гран-прі в Міжнародному багатожанровому фестивалі мистецтв «Dancmusicfest» народного ансамблю бального танцю та багато інших значних конкурсів.

Упродовж останніх 20-ти років на міському конкурсі «Студентська

весна» творчі колективи ун-ту посідають перші місця в різних номінаціях та отримують Гран-прі (народний ансамбль спортивного танцю «Бумеранг» та народний ансамбль естрадної пісні «Оксамит»).

Ми пишаємось нашими 76 творчими колективами, 6 із яких мають звання «Народний аматорський колектив профспілок України».

З 2000 року почесне звання народного отримали камерний хор «Ювента» імені В. Королевського, оркестр народних інструментів «Слобожанські візерунки» (кер. Ольга Кузнєцова та Василь Жуков), народний ансамбль бального танцю (кер. Наталія Бугаєць та Ольга Пінчук), народний ансамбль спортивного танцю «Бумеранг» (кер. Ніна Санжарова та Юлія Голєнкова).

У 2004 р. присвоєно звання народний ансамбль естрадної пісні «Оксамит» (кер. Юлія Доро), а в 2005 р. — ансамблю народного танцю «Зоричів» (кер. Ольга Лиманська та Каріне Редько).

Усі наші народні колективи в цьому році вкотре підтвердять свої звання. У творчих колективах культурно-мистецького центру плідно, сучасно й, головне, результативно виховується та розвивається творчість майбутнього вчителя.

Н.П. Грицаненко,

директор культурно-мистецького центру

ЗІРКИ ОЛІМПІЙСЬКОГО СПОРТУ

Завжди мають змогу успішно поєднувати навчання й тренування видатні спортсмени, які гідно представляли й представляють наш навчальний заклад на міжнародній спортивній арені, олімпійських та паралімпійських іграх.

Серед них — студенти, співробітники та випускники — заслужені майстри спорту, майстри спорту міжнародного класу, переможці, призери та учасники Олімпійських ігор. Імена олімпійців навіки увійшли в історію розвитку університету.

17 вересня 2019 р. у НСК ім. Ю. Полякова відкрито залу Олімпійської слави ХНПУ імені Г.С. Сковороди. Вестибюль ф-ту фізичного виховання і спорту зустрів гостей галереєю портретів олімпійських чемпіонів та призерів, які закінчили та навчаються в нашому виші. У церемонії відкриття зали взяли участь: голова ХОВ НОК України В. Христоєв; директор Департаменту в справах молоді та спорту ХОДА, учасник олімпійських ігор В. Кириленко, триразовий учасник олімпіади М. Хворост, учасники олімпіади: В. Шестеров, К. Садурська, О. Кайдаш, адміністрація ун-ту, викладачі, студенти. Гості провели бесіду на тему олімпійського руху в Україні та світі, подарували три прапори, привезені з Олімпіади. В експозиції музею представлено портрети та особисті речі й нагороди видатних випускників, які досягли спортивних горизонтів: олімпійських чемпіонів, призерів та учасників Олімпіади, чемпіонів світу та Європи, заслужених майстрів спорту, видатних тренерів та керівників спортивних організацій. Найвідоміші наші олімпійці:

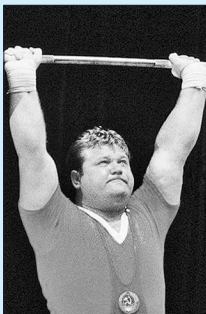
Марія Гороховська

Юрій Поляков

Юрій Венгеровський

Леонід Жаботинський

Василіус Матушевас

Катерина Куришко

Марія Гороховська — чемпіонка Олімпійських ігор 1952 р. (спортивна гімнастика, 2 золоті та 3 бронзові медалі);
Юрій Поляков — дворазовий чемпіон Олімпійських ігор 1964, 1968 рр., бронзовий призер Олімпійських ігор 1972 р. (волейбол);
Юрій Венгеровський — чемпіон Олімпійських ігор 1964 р. (волейбол);
Леонід Жаботинський — дворазовий чемпіон Олімпійських ігор 1964, 1968 рр. (важка атлетика);
Василіус Матушевас — чемпіон Олімпійських ігор 1968 р. (волейбол);
Катерина Куришко — чемпіонка Олімпійських ігор 1972 р. (веслування);
Валерій Мовчан — чемпіон Олімпійських ігор 1980 р. (велотрек);
Володимир Долгов — призер Олімпійських ігор 1980 р. (плавання);
Анатолій Новіков — призер Олімпійських ігор 1972 р. (дзюдо);

Валерій Мовчан

Володимир Долгов

Анатолій Новіков

Михайло Тишко

Олександр Гвоздик

Марина Піддубна

Михайло Тишко — призер Олімпійських ігор 1988 р. (фехтування);
Олександр Гвоздик — призер Олімпійських ігор 2012 р. (бокс);

Марина Піддубна — призерка Паралімпійських ігор 2016 р. (плавання, 50 м в/с);

Володимир Шестеров — учасник Олімпійських ігор 1980 р. (легка атлетика);

Олександр Горбачук — учасник Олімпійських ігор 2000 р. (фехтування);

Максим Хворост — учасник Олімпійських ігор 2004, 2008, 2016 рр. (фехтування);

Дмитро Карюченко — учасник Олімпійських ігор 2004, 2012, 2016 рр. (фехтування);

Олена Чебану — учасниця Олімпійських ігор 2008 р. та Паралімпійських ігор 2016 р. (легка атлетика);

Марія Конєва — учасниця Олімпійських ігор 2012 р. (тхеквондо WTF).

І сьогодні наші студенти й випускники виборюють право на участь у літніх Олімпійських іграх 2020 р., що відбудуться в Японії. Бажано їм залучити всі рецептори сприйняття світу людиною: візуальні, тактильні, нюхові, аудіальні.

Мною було підготовлено блок з 28-и акварельних пейзажів для стін холу на тему Середземномор'я, виконаний у техніці багатошарової акварелі й оформлений за принципом «відкритої рами» (картина знаходиться в центрі листа прозорого пластику). А також блок з 8

Гранти

ЗА ПІДТРИМКИ УКРАЇНСЬКОГО КУЛЬТУРНОГО ФОНДУ

Отримавши педагогічну освіту в університетах, учителі добре володіють методиками викладання навчальних предметів, знають різноманітні форми виховної роботи, мають ґрунтовні теоретичні знання з вікової психології та педагогіки. Але, на жаль, вони не володіють техніками особистої рефлексії, не знають прийомів самотерапії і, як наслідок, не спроможні боротися з нервовими потрясіннями, що виникають через емоційну напруженість та виснаженість викладацької діяльності.

Актуальність та гострота цієї проблеми спонукали нас до реалізації проекту «Візуальне мистецтво як засіб профілактики та подолання емоційного вигорання педагогів». Упродовж чотирьох місяців (липень-жовтень) команда виконавців грантового проекту (А.В. Боярська-Хоменко, І.А. Прокопенко, Т.С. Твердохліб, Я.В. Чеботова, А.О. Денисенко, М.А. Трубочанінов, Д.В. Чаус) активно працювала над його реалізацією. Проект покликаний допомогти педагогам упоратися зі стресом та емоційним виснаженням. Візуальне мистецтво стало потужним інструментом для відновлення позитивного психоемоційного стану вчителів і викладачів.

Освітній проект складався з п'яти занять, два з яких проходили у формі тренінгу та воркшопу, а три — у формі творчої майстерні. До проекту були залучені шкільні вчителі та викладачі закладів вищої освіти Харкова й Харківського району: фізруки, біологи, інформатики, філологи, математики, музиканти й фізики.

На заняттях учителі та викладачі оволодівали техніками емоційного живопису, колажу і монотипії. Вони власноруч створювали яскраві картини, виплескуючи свої емоції на полотні. Після занять педагоги відчували натхнення, мали піднесений настрій, переживали яскраві почуття від усвідомлення власних творчих здібностей, про які вони раніше не мали часу навіть здогадатись. Іхні очі світилися щастям та радістю. Ми допомагали їм релаксувати й проявляти всі емоції, відображаючи їх на полотнах. Картини, створені вчителями, випромінювали правдивість, тепло та натхненність. І з кожним наступним заняттям кольори на картинах ставали все яскравішими.

Під час проекту педагоги написали 20 картин, створили 20 колажів та 20 творчих робіт у техніці монотипії.

Ці роботи представлені на художній виставці «Педагог... Емоції на полотні», яку можна побачити в стінах нашого університету. Виставка робіт вразила яскравістю та щирістю, викликала здивування відвідувачів, які не могли повірити, що роботи створені не професійними художниками.

Після завершення проекту одна з учасниць, Яніна Петренко, вчителька англійської мови Височанської СЗОШ І-ІІІ ступенів, сказала: «Я 30 років працюю в школі й уперше відчуваю таку увагу до вчителів. Уперше хтось поглянув на вчителя як на особистість, а не як на фахівця та «ретранслятора» знань. Я вперше відчула, що вчителі важливі для держави та суспільства не на словах, а на ділі».

Ми вважаємо, що найбільш вагомим досягненням реалізації проекту є те, що тепер 20 педагогів-учасників ідуть до школи та до університету усміхненими. Вони несуть своїм учням і студентам творчий настрій та радість пізнання, вони мають сили та натхнення показувати дітям всю красу свого предмету, дарувати їм увагу й турботу.

А.В. Боярська-Хоменко,

координатор грантового проекту

ЄВРОПЕЙСЬКА ПІДТРИМКА НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Протягом останніх 150 років Фонд імені Олександра фон Гумбольдта фінансує дослідження світового рівня.

Гранти і премії фонду Гумбольдта, що підтримують наукову діяльність, вважаються найпрестижнішими в Європі. Невипадково серед стипендіатів фонду налічується 50 нобелівських лауреатів. На відміну від багатьох програм міжнародного співробітництва фонд Гумбольдта не має регіональних відділень і квот для окремих країн. Тож українські учасники конкурсу змагаються за його гранти на одному рівні з представниками ЄС, США та розвинених країн Азії без урахування труднощів, з якими стикається вітчизняний науковець у реалізації своїх ідей. Цього року «Грант фонду імені О. фон Гумбольдта для досвідчених науковців» (Humboldt Research Fellowship for Experienced Researchers) виборов співробітник нашого ун-ту,

зав. каф. ботаніки, проф. Дмитро Вікторович Леонтьєв. Одержаний грант передбачає виконання запропонованого конкурсантом трьохрічного плану досліджень, які здійснюватимуться частково в Німеччині, частково в Україні, на базі нашого ун-ту. Протягом багатьох років Дмитро Вікторович займається дослідженням міксоміцетів — своєрідних грибоподібних організмів, що мешкають у лісах України. Серед мікологів, які працюють в Україні, жоден наразі не має такого доробку в галузі таксономії грибів, як у нього. У поточ-

ному році разом зі співавторами з Німеччини, США та РФ Д.В. Леонтьєв опублікував першу класифікацію міксоміцетів, засновану на молекулярно-філогенетичних даних. У межах плану дослідження, підтриманого фондом Гумбольдта, науковець планує здійснити критичну ревізію одного з найпоширеніших у світі видів міксоміцетів — лікогали надеревної.

Дослідник вважає, що в межах цього класичного виду приховується цілий комплекс справжніх видів, кожен з яких має свою морфологію, екологію та поширення.

Т.Ю. Маркіна, декан природничого ф-ту

Проект

«ІЗ ПІНИ МОРСЬКОЇ»

13 жовтня в Білому залі Дніпровського історичного музею імені Дмитра Яворницького доц. каф. дизайну нашого ун-ту Яна Валентинівна Чеботова взяла участь у постановці сучасної вистави спектаклю в жанрі перформанс у стилі contemporary art. Вона поділилася з нашим кореспондентом враженнями про роботу в проекті.

Найважливішим джерелом натхнення нашого проекту стала тема безкінечного відродження Життя й Краси з піни морської. Гармонія взаємодії води й повітря, двох стихій, що перетікають одна в одну, закладена в нашу підсвідомість через філософію й культуру Античного Середземномор'я. Основний посыл нашого проекту — звернення до серця й почуттів людини, до глибинного усвідомлення довшої краси й гармонії світу крізь чуттєве пізнання. Для реалізації цього завдання ми залучили всі рецептори сприйняття світу людиною: візуальні, тактильні, нюхові, аудіальні.

Мною було підготовлено блок з 28-и акварельних пейзажів для стін холу на тему Середземномор'я, виконаний у техніці багатошарової акварелі й оформлений за принципом «відкритої рами» (картина знаходиться в центрі листа прозорого пластику). А також блок з 8

акварельних абстракцій з морською поверхнею безпосередньо для інсталяції «Симфонія води».

Режисер, автор спеціально написаної для проекту музики й поетичного тексту спектаклю Жанна Чепела, Олена Будницька — авторка хореографічної композиції в стилі contemporary у виконанні театру танцю «Потоки» (м. Дніпро). Кантату для скрипки, струнного ансамблю, синтезатора й голосу виконав камерний оркестр Будинку органної та камерної музики під керівництвом засл. Артиста України Ю. Пороховника.

Глядач, потрапляючи в стилістичний простір перформансу, поринає в стан спокою й гармонії, опиняючись ніби під водою. Ефект присутності досягається запахом (полон, вереск) і звуками морського прибою. Потім виходить ансамбль, повільно гасне світло, звучить вступ,

з'являється відеоінсталяція й починається перформанс, який триває 45 хвилин.

Такий формат вистави використовується як основа, що може бути розширена в масштабі, ускладнена й адаптована до стандартних сцен великих академічних театрів, як оперних, так і драматичних. Хотілося б показати його в Харкові, Києві, Львові, Одесі, де є всі технічні можливості для подібних вистав.

Правда, є й труднощі. Це кріхкість Fashion-колекції, складність у встановленні технічного й за часом, а також пошук фінансування.

Варгома роль у реалізації проекту належить екологічному аспекту, оскільки основними джерелами натхнення для нас була тема води, то збереження її чистоти її на планеті мають найбільший пріоритет у смислових напрямках вистави. Стосовно прем'єри, то вона пройшла на біс.

Спектакль отримав гарні відгуки в пресі та запрошення до участі в грантових програмах «Креативна Європа» й «Culture bridges».

НАШІ СТУДЕНТИ — НАЙКРАЩІ

Пріоритетом студентів-сквородинців є відмінне навчання, наука, активна громадська позиція, компетентність, креативність, бажання до саморозвитку, здоровий спосіб життя.

Студентами у 2018 р. видано 278 наукових публікацій (1667 одноосібних, 411 — у співавторстві). Члени СНТ ун-ту успішно виступили на міжнародних і всеукраїнських конкурсах, олімпіадах, конференціях 2019 року.

У II турі Всеукраїнських студентських олімпіад I місце зі спеціальності «Дошкільна освіта» посіла студентка Д. Ільїна (ф-т дошк. освіти), зі спеціальності «Професійна освіта» — Г. Реуцька (ф-т психол. і соціології); II місце зі спеціальності «Соціальна педагогіка» посіла Ю. Степанова (ф-т психол. і соціології); зі спеціальності «Історія» — Є. Авраменко (істор. ф-т); III місце зі спеціальності «Соціальна педагогіка» посіла М. Шерстюкова (ф-т психол. і соціології); зі спеціальності «Початкова освіта» — В. Лявочив (ф-т початк. навчання). На Всеукраїнській студентській олімпіаді з української мови студентка укр. мовно-літ. ф-ту К. Мамонтова перемогла в номінації «Кращий знавець фонетики».

У II турі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт Диплом I-го ступеня здобули Ю. Снісаренко (укр. мовно-літ. ф-т) зі спеціальності «Професійна освіта» та А. Божко (природ. ф-т) зі спеціальності «Біологія». Диплом II-го ступеня здобула І. Лустенко (фізмат) зі спеціальності «Інформаційно-комунікаційні технології в освіті». Диплом III-го ступеня здобув М. Ковальов (ф-т псих. і соц.) зі спеціальності «Політологія».

На VIII Міжнародному мовно-літературному конкурсі учнівської і студентської молоді імені Тараса Шевченка II місце посіла студентка укр. мовно-літ. ф-ту Ю. Шевченко.

На Міжнародному конкурсі молодих модельєрів-дизайнерів «Водограй» студентка 5 курсу худграфу А. Кукленко посіла II місце в номінації «Аксесуари». На Всеукраїнському конкурсі молодих дизайнерів «Start Fashion» студентка худграфу О. Палеха посіла II місце в номінації «National Style».

У березні 2019 р. студентки ф-ту початкового навчання блискуче перемогли в унікальному **інноваційному проекті Upshift**, який реалізується в 22 країнах світу за фінансової підтримки ЄС. Наша команда отримала грант (60000 грн.) за ідею організації дитячого куточку в ун-ті.

Креативні студенти нашого ун-ту реалізують свої ініціативи в різноманітних конкурсах. Так, за результатами **II етапу конкурсу «Харків — місто молодіжних ініціатив»** проект «Школа інклюзивного волонтерства», що розробили студенти ф-ту дошкільної освіти А. Божко, С. Кашенко, М. Лук'яненко, посів I місце і грошову премію в 25 тис. грн. у номінації «Харків — місто відкрите, творче, толерантне».

Проект студентів В. Бриленко, Г. Джанджиги, О. Пушкаренка істафу «Медіаплатформа для комунікації освіти» та студентів фізмату Г. Денисової, С. Чередищенка, Є. Юркова з проектом «Формула електронних ресурсів для навчання молодших школярів з аутизмом» вибороли II місце й грошову премію 20 тис. грн. Проект під назвою «Відкрита фізика. Фізичні іграшки» студентки III курсу фізмату І. Равх посів III місце й отримав грошову премію в 15 тис. грн.

Сучасні сквородинівці продовжують славні спортивні традиції університету. Так, тільки влітку студент економічного відділення юрфаку Ян Сич представляв наш ун-т на **XXX Всесвітній літній Універсіаді в м. Неаполі**. У Хорватському м. Загреб на Перших студентських європейських іграх зі спортивних одноборств студентка ф-ту ФВ і спорту Єлизавета Таратута виборола бронзову нагороду зі тхеквондо. Студентка ф-ту ФВ і спорту Юліана Путніна здобула для ХНПУ і України «срібло» на Чемпіонаті Європи серед молоді та юніорів з веслування, що відбувся в м. Рачіце (Чеська республіка). Студентка фізмату Юлія Пелешок посіла III місце на Чемпіонаті України (У 23) з вільної боротьби, що відбувся в м. Івано-Франківськ.

Головний редактор
Ірина Бикова

Редактори: Юлія Лебенко,
Олена Артюх
Дизайн, верстка
Роман Березовський

Газета зареєстрована в управлінні
з преси Харківської обласної
адміністрації. Свідчення
№ ХК-242 від 10.01.95

Засновник і видавець газети
ХНПУ ім. Г.С. Сковороди. 61168,
м. Харків, вул. Валентинівська, 2,
корп. А, кімн. 200. Т. 68-63-12

Рукописи та листи не рецензуються,
не повертаються. Думки
авторів можуть не збігатися
з думкою редакції.

E-mail редакції:
uchitel_hnpu@ukr.net
Видається українською
та російською мовами

Надруковано в друкарні ТОВ «Ока
Оптіма» вул. Сім'ї Сосніних, буд. 3,
оф. 601, м. Київ, 03680.
Тираж 500 прим.